

Inž. Josip Vrkljan,
Poljoprivredna stanica, Nova Gradiška

OTHRANA TELADI IZ NAKUPA NAPAJANJEM MLIJEKOM

UVOD

U uvjetima, kada tov stoke na gospodarstvima socijalističkog sektora prelazi okvire dosadašnjeg obima i smjera tova, tj. dotovljavanja izlučenoga rasplodnog materijala i kada se pojavljuje s jasnim unaprijed određenim ciljem, a to je proizvodnja maksimalno mogućih količina mesa određene kvalitete, pitanje materijala za tov pojavljuje se kao problem prvorazrednoga značaja.

Stara praksa, da se stoka za tov nabavlja na sajmovima u blizoj ili daljnjoj okolini i to kao već odrasla grla do 300 kg u ovom slučaju ne može više biti zadovoljavajući odgovor za trajno rješenje navedenog problema zato što je mogućnost nabavke takve stoke prilično ograničena, a da se i ne govori o poteškoćama koje se tu pojavljuju kao npr. prilično dugi vremenski rok za kompletiranje pojedine partije, nejednoličnost stoke kao i veliki financijski gubici u slučaju škartiranja takve stoke itd.

Izlaz iz ove situacije jest prihvaćanje vlastite teladi kao i iz nakupa (jer je ponuda ove kategorije stoke znatno veća od spomenute) te njihova ohrana i daljnje tovljenje.

Dosadašnja široka praksa poznavala je i do sada isključivo provodila ekstenzivni uzgoj teladi, te je osnovni prigovor kod prihvata teladi bio da ova grla, uslijed male težine, imaju i malu sposobnost priraštanja što znači nerentabilno poslovanje itd.

Da bi se o tom dobio konkretan odgovor proveli smo pokus o prihvatu i ohrani teladi kod OPZ Okučani.

Pokus je vršen od 8. II do 31. V 1960. godine.

MATERIJAL I METODA ISPITIVANJA

Telad potječe iz nakupa, a nabavljena je na sajmu u Đurđevcu. Prijevoz stoke vršen je vlastitim prevoznim sredstvima, koja su prethodno adaptirana za transport stoke.

U pokus je uzeto 37 komada muške teladi simentalske pasmine u starosti od 8 tjedana i prosječne težine 93 kg. U karanteni su sva grla primila udarnu dozu Vi A + D₃ preparata, te su tretirana protiv vanjskih i unutarnjih parazita.

Radi nepovoljnih smještajnih prilika, telad je odmah kod prihvata došla na vez na kome je provela čitavi pokusni period.

Nije postojala mogućnost individualne ishrane, pa je stoka grupno hranjena. U prvo vrijeme telad je napajana svježim mlijekom (8 l po teletu dnevno) neposredno nakon mužnje dva puta dnevno. Kasnije se prešlo na jednokratno napajanje i to samo ujutro, uz postepeno smanjivanje mlijeka.

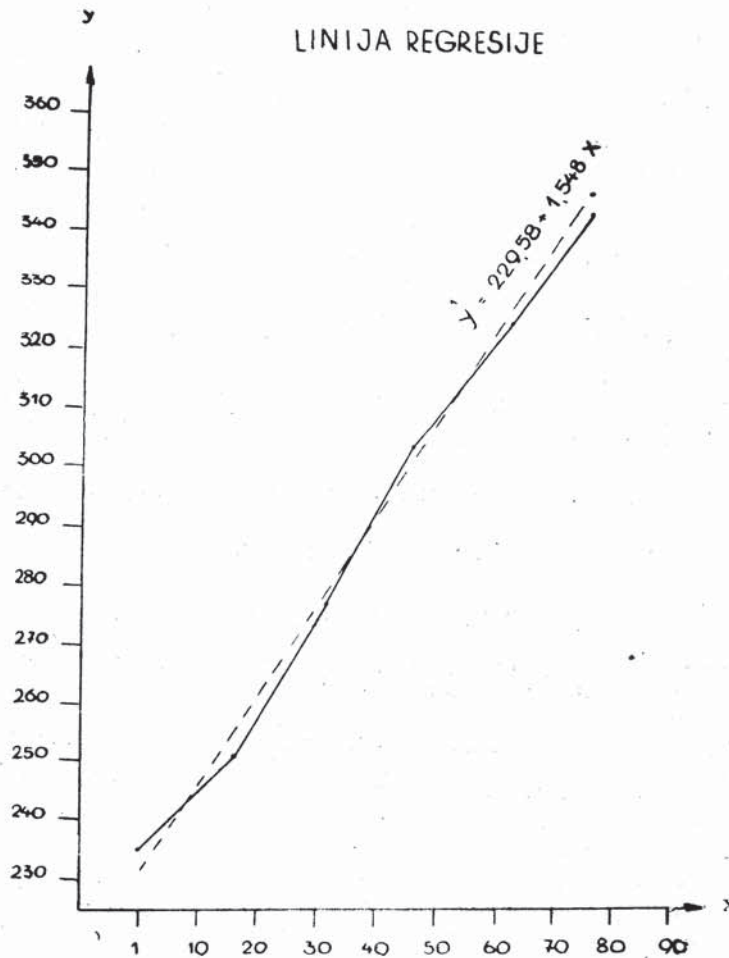
Hranjenje je počimalo u 6 sati ujutro, i u 15 sati poslije podne. Stoci je najprije davan koncentrat, a zatim sijeno. Sijeno je bilo djetelinsko, međutim neujednačeno u pogledu kvalitete, jer je djelomično potjecalo iz nakupa.

Vaganje pokusnog materijala vršeno je krajem svakoga mjeseca i to nakon dvanaestsatnog posta. Na osnovu te težine stoke i željenoga prirasta propisivani su dnevni obroci. Kontroliranje izdate hrane prema propisanom planu ishrane vršeno je svakodnevnim mjerenjem, ali nije postojala mogućnost da se svakodnevno vrši kontrola nekonzumirane hrane.

Utrošak hrane

Tabela 1

Utrošak hrane po 1 grlu				Prosječni hranidbeni obrok po 1 grlu kg						
koncentrat	mlijeko	sijeno	kukuruz. prekrupa	saćma	zob	posije	super konc.	mlijeko	sijeno	
362,2	132,2	296,4	1,09	0,32	0,45	0,22	0,22	1,16	2,60	

Dnevno je utrošeno 4,10 hranidbenih jedinica sa 441 g probavljivih bjelančevina. Za 1 kg prirasta je utrošeno 5,26 hranidbenih jedinica sa 564 grama probavljivih bjelančevina.

Kemijska analiza hrane nije vršena, nego je obračun vršen na bazi tablica po Popovu, jedino je za superkoncentrat postojala potvrda o kemijskom sastavu, koju je izdalo Udruženje poljoprivrednih dobara grada Zagreba, tako da se svi podaci iz ovoga pokusa trebaju smatrati informacionima.

Zdravstveno stanje svih grla kroz cio pokusni period bilo je zadovoljavajuće.

REZULTATI I DISKUSIJA

Podaci o postignutim rezultatima u pokusnoj othrani teladi vidljivi su iz tabele 2.

Prosječna težina teladi kg		Prirast kg		Statistički podaci	
na početku	na kraju	ukupno	dnevni prirast	s	\bar{s}
92,60	179,19	3204	0,76	28,92	4,75

Prosječni dnevni prirasti pokusne teladi po periodima bili su slijedeći:

- 1. period (1—22 dan) 0,44 kg
- 2. period (23—53 dan) 0,95 kg
- 3. period (54—83 dan) 0,91 kg
- 4. period (84—114 dan) 0,68 kg
- Ukupno (—114 dana) 0,76 kg

Iz ovoga je vidljivo, da je na prosječni prirast za cijeli period tova, koji iznosi 0,76 kg, znatno utjecalo smanjenje prirasta u posljednjem pokusnom razdoblju. Ovo je uslijedilo zato, što je zbog skućenoga smještajnog prostora usporo s porastom teladi dolazilo do sve veće tjesnoće, tako da stoka nije mogla između obroka leći i odmarati. Da nije bilo ove poteškoće prosječni dnevni prirast kretao bi se sigurno oko 0,800 kg ako ne i više, što bi se približavalo podacima prof. Ogrizeka, koji za telad od 1—6 mjeseci navodi dnevni prirast od 0,840 kg.

Prema podacima Centra za primjenu nauke u poljoprivredi po istim principima rada na prihvatu i daljnjoj othrani teladi u drugim poljoprivrednim stanicama postignuti su slijedeći rezultati:

1. Poljoprivredna stanica Varaždin, ekonomija Var. Toplice, period 91 dan, dnevni prirast 0,630 kg.
2. Poljoprivredna stanica Čakovec, ekonomija Čakovec, period 131 dan, dnevni prirast 0,920 kg.
3. Poljoprivredna stanica Koprivnica, ekonomija Hlebine, period 46 dana, dnevni prirast 0,570 kg.
4. Poljoprivredna stanica Bjelovar, ekonomija Bjelovar, period 105 dana, dnevni prirast 0,604 kg.
5. Poljoprivredna stanica Varaždin, ekonomija Ljubeščica, period 91 dan, dnevni prirast 0,740 kg.

Na osnovu dobivenih podataka u ovoj pokusnoj othrani teladi, može se zaključiti, da se uz dobro organizirani prihvati i pravilnu ishranu teladi mogu postići zadovoljavajući prirast a uginuće svesti na minimum.

Ovaj način snabdijevanja tovnim grlima daje nam mogućnost za naglo povećanje obima tova.